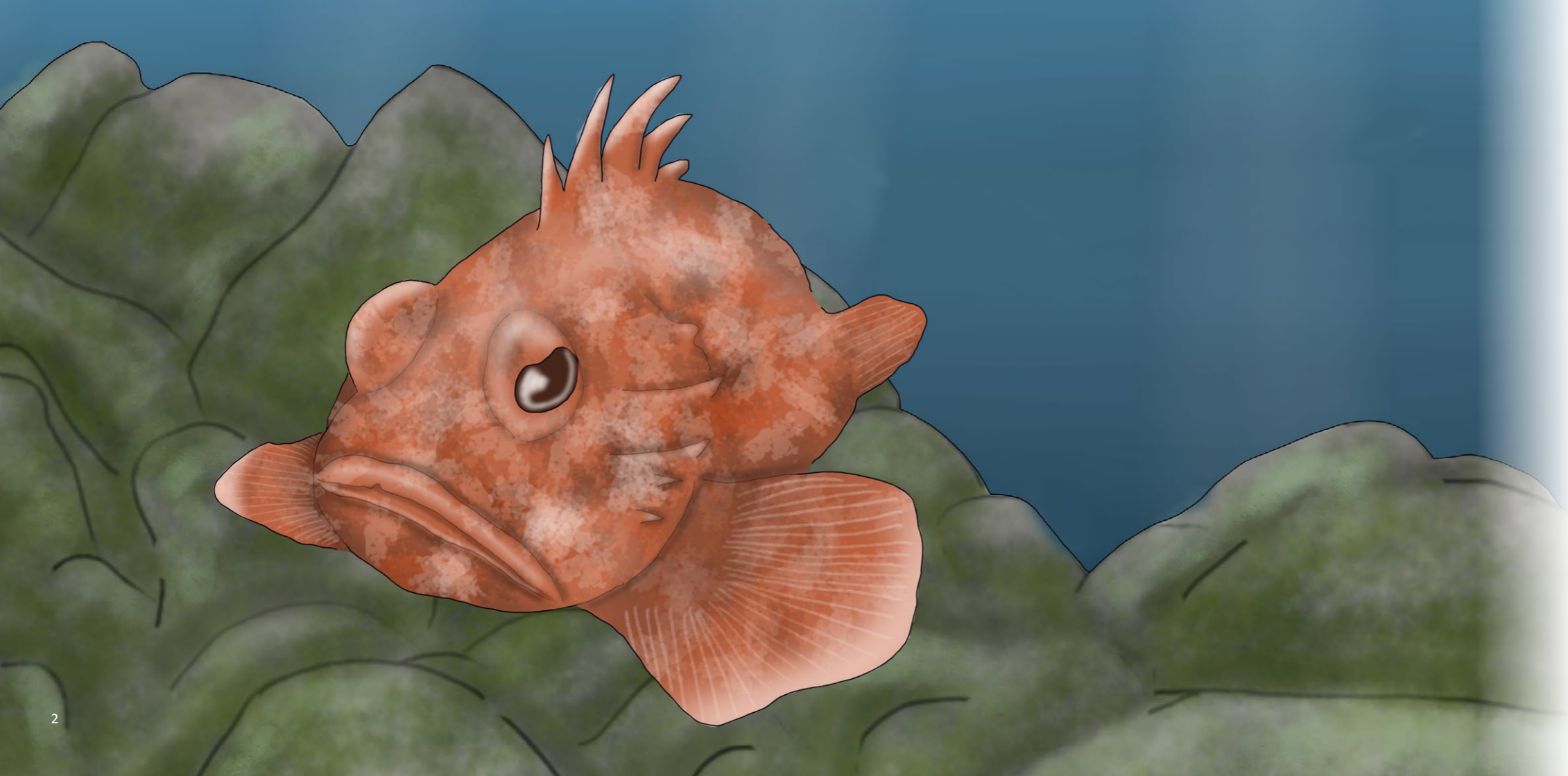

ELS DEPREDADORS: MORENES, CONGRES, POPS I ESCÓRPORES

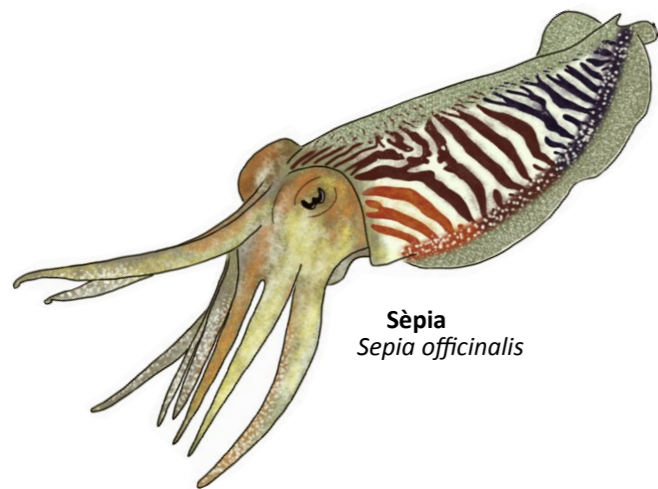
DEPREDADORS MARINS: MORENES, CONGRES, ESCÒRPORES I POPS

Sota el mar tot sembla moure's a càmera lenta, amb els personatges col·locats cadascun estratègicament en el seu lloc, fins que en una fracció de segon un moviment ràpid i brusc indica que hi ha hagut un moment d'acció, moltes vegades degut a l'atac sorpresa d'un depredador.

DEPREDADORS MARINS

Moltes de les espècies que veiem al mar són depredadores, ja que n'hi ha poques que siguin herbívores i la majoria s'alimenten de petits invertebrats o de plàncton, la qual cosa les converteix tècnicament en depredadores.

Això no obstant, hi ha espècies que s'han especialitzat en la captura d'altres peixos i mol·luscs. Són aquests caçadors el que comunament entenem com a depredadors.

Sèpia
Sepia officinalis

En aquesta gran categoria entrarien des de les sèpies fins a les grans tonyines, peixos espasa, espets i molts peixos que viuen a mar obert, però els més fàcils de veure per als capbussadors són els territorials, que viuen amagats en forats i esquerdes i surten per caçar, normalment emboscats i al vespre.

Són les morenes, els congres, les escòrpores i els pops, sense oblidar el mero, al que hem dedicat un capítol complet.

CAÇADORS EMBOSCATS

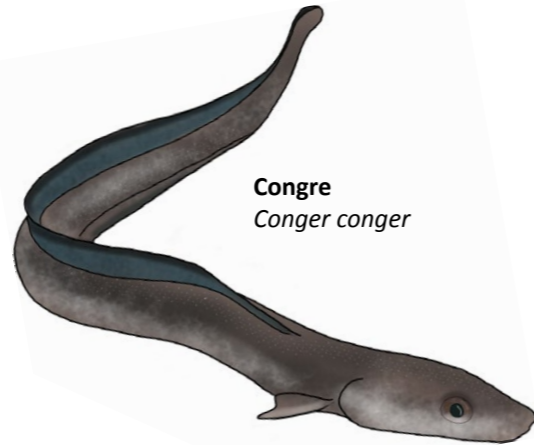
Les **morenes** i els **congres** són de la mateixa família, tenen un aspecte similar allargat i sense escates, i mandíbula amb dents poderoses, però es distingeixen fàcilment pel color i la característica forma del cap de la morena.

Viuen al mateix hàbitat, fins i tot se n'han vist compartint cau, i les dues espècies són grans caçadores nocturnes, que cacen a l'aguait, amb un atac sobtat.

Les dues tenen un aspecte amenaçador, especialment la morena, que reposa al cau amb la boca oberta per poder respirar, però no són agressives amb els capbussadors.

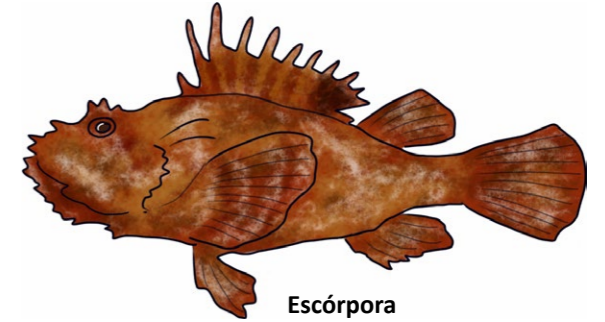
Morena
Muraena helena

Congre
Conger conger

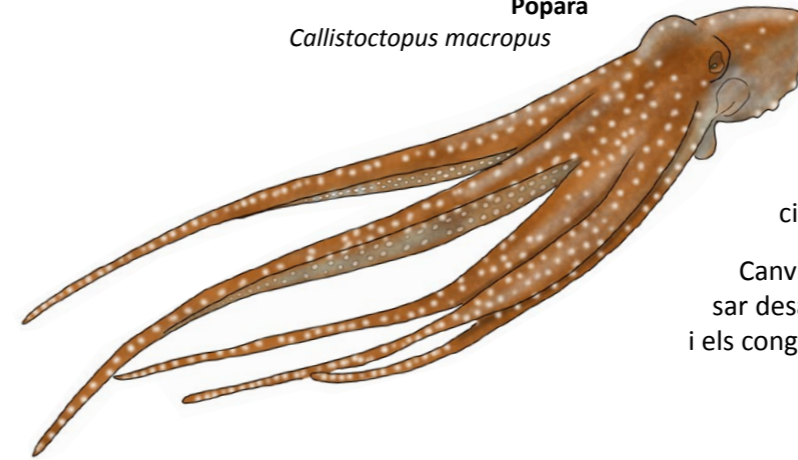
Les **escórpores**, són les reines del camuflatge, envoltades de petits tentacles, protuberàncies i espines defensives que les protegeixen dels seus propis predadors a l'hora que les ajuden a passar despercebudes. Mesuren uns 40 centímetres, i tot i que les trobem al fons coral·ligen a partir de 20 metres, poden viure a gran fondària, fins els 200 o 300 metres.

Viuen sobre el fons i s'impulsen amb les aletes amb un moviment ràpid i de curta distància.

Escórpora
Scorpaena sp.

Pòpara
Callistoctopus macropus

Els **pops**, a diferència de les espècies anteriors poden caçar emboscats o recórrer forats i esquerdes buscant les seves preses. Els seus 8 poderosos braços amb ventoses permeten a més caçar crustacis i bivalves trencant les seves closques.

Canvien de color amb moltíssima facilitat per passar despercebuts en tot tipus de fons. Les morenes i els congres són dos dels seus depredadors.

SABIES QUE

- Molts d'aquests depredadors estan poc estudiats i es desconeixen els detalls de la seva reproducció. En alguns casos es coneix l'època de fresa però no s'han vist mai els comportaments nupcials.
- Se sap que el congre es reproduïx quan arriba a una determinada mida, d'uns 2 metres, que assoleix sobre els 15 anys, llavors fa una sola posta i després es descalcifica i mor.
- En el cas de les morenes, no s'ha vist el comportament nupcial ni s'han albirat els alevins.
- Les escórpores muden la pell cada poques setmanes i tenen un dels verins més dolorosos per als humans. El verí segueix actiu força temps després de la mort, motiu pel que s'ha de manipular sempre amb cura.
- Tots ells són també carronyaires i no rebutgen menjar restes d'animals morts per altres causes.

ON VEURE'LS

De morenes i congres en veurem en les parets de coral·ligen, amagats en racons, forats i petites cavitats a la roca, a partir dels 20 metres de fondària. No n'hi ha una gran quantitat, però estan ben distribuïdes i és possible veure'n a tota la Costa Brava. La territorialitat fa que els guies dels centres d'immersió acostumin a saber on n'hi ha caus.

Els pops els podem veure en més varietat d'ambients, especialment sobre fons rocós, però també per la posidònia i ocasionalment en fons de sorra i a diferents fondàries.

La rascassa reposa sobre el fons, camuflant-se entre els organismes de sobre les roques i els fons marins. Com en el cas dels pops, la trobem també en diferents ambients, com per exemple la posidònia.

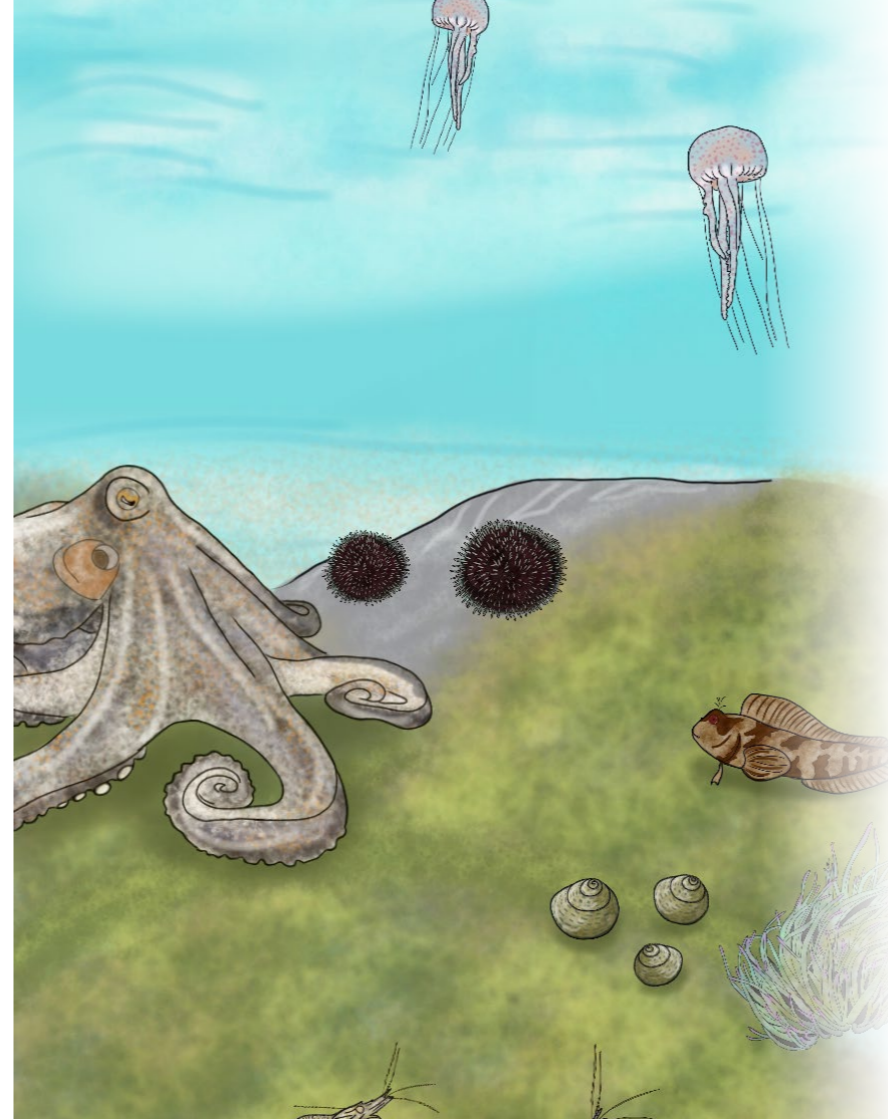
COM VEURE'LS

Veure aquests depredadors requereix una observació detinguda de racons, forats i petites cavitats, ja que són experts en camuflatge i es mantenen sovint immòbils.

És difícil veure'ls en acció i tindrem més opcions en les immersions nocturnes, tot i que de dia també serà possible veure pops i escòrpores. Si tenim la sort de veure'ls caçant ens hem de considerar afortunats, ja que fins i tot submarinistes experts n'han vist molt pocs, atès que duren fraccions de segon.

Vaca serrana
Serranus scriba

PRECAUCIONS

A més de bussejar de forma que no els espantem i mantinguin el comportament habitual hem de recordar algunes de les pràctiques bàsiques del busseig respectuós, en aquest cas no només per a la sostenibilitat de la immersió sinó per la nostra pròpia seguretat.

Morenes i congres no ataquen, però poden mossegar si se senten agredides o si els donem menjar, i una escòrpora ens pot fer força mal amb les seves espines verinoses si en provoquem la fugida sobtada.

Realització:

Associació de Centres Turístics Subaquàtics Costa Brava Sub

Coordinació:

Teresa Marquès

Disseny i maquetació:

Alexandra Ulpat (CODI Comunicació i Disseny)

Idea original, textos i il·lustracions:

Bufalvent. Estudi de la Mediterrània

Ona Font i Xavier Munill

Projecte cofinanciat pel Fons Europeu Marítim i de la Pesca